

KANTYKA Przemysław, Ku wspólnemu rozumieniu Kościoła. Eklezjologia dialogu katolicko-metodystycznego, Lublin: Wydaw. KUL 2008, 257 s., bibliogr., indeks, streszcz. ang., Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II: Instytut Ekumeniczny, ISBN 978-83-7363-681-1.

W prezentowanej publikacji Autor podejmuje zasadniczy dla perspektywy jedności chrześcijaństwa temat wspólnego rozumienia Kościoła. Recenzowana rozprawa została skonstruowana w oparciu o schemat obejmujący pięć rozdziałów poprzedzonych „Spisem treści” (s. 5-7), „Wykazem skrótów” (s. 9-10) oraz „Wstępem” (ss. 11-27) i „zamkniętych” „Zakończeniem” (ss. 223-230), „Bibliografią” (ss. 231-242), „Indeksem” (ss. 243-245), streszczeniem w języku angielskim (ss. 247-250), „Aneksem” (ss. 251-253) oraz „Spisem treści” w języku angielskim (ss. 255-257).

Rozdział pierwszy (ss. 31-67) recenzowanej rozprawy poświęcony został ukazaniu struktury i natury Kościoła. Kantyka zaprezentował aktualne próby określenia istoty Kościoła we współczesnym metodyzmie oraz w dokumentach dialogu katolicko-metodystycznego. Postawił także pytanie badawcze dotyczące rozumienia sakramentalności Kościoła. Podjął również próbę przybliżenia charakterystycznych dla metodyzmu eklezjologicznych kategorii, takich jak: Koneksja i Konferencja, tworzące wielopoziomowy, strukturalny układ wzajemnych powiązań. W rozdziale pierwszym Autor wprowadził również w istotę teologicznej debaty nad ważną zarówno dla teologii katolickiej, jak i metodystycznej kategorii eklezjologicznej wyrażonej pojęciem *koinonia*. W rozdziale drugim Autor omówił cztery tradycyjnie prezentowane i szeroko akceptowane w chrześcijańskiej teologii wymiary Kościoła, występujące w *Credo* nicejsko-konstantynopolitańskim, a mianowicie: jedność, świętość katolickość i apostołskość. Zgodnie z dokumentami dialogu katolicko-metodystycznego, ks. Kantyka przedstawił dwa aspekty jedności: ontyczny (*oneness*) oraz widzialno-strukturalny (*unity*). Notę świętości Kościoła ukazał w połączeniu z zagadnieniem świętości chrześcijanina. Zaprezentował także istotne elementy metodystycznej i „dialogicznej” teologii apostołskości i katolickości Kościoła. W rozdziale trzecim (ss. 105-159) Autor skupił się na zgłębieniu zagadnień związanych z sakramentalnym życiem Kościoła. Omówił więc charakterystyczną dla metodyzmu naukę o „środkach łaski” Zaprezentował ogólną naukę o sakramentach. W sposób szczególnie wnikliwy omówił sakramenty chrztu i Eucharystii – jako jedyne sakramenty uznawane za takie przez teologię metodystyczną. Sakramenty chrztu i Eucharystii ukazał w kontekście „odnowy sakramentologicznej” w metodyzmie. Zaprezentował także uzgodnienia na temat chrztu i Eucharystii w oparciu o dokumenty dialogu katolicko-metodystycznego. W rozdziale czwartym rozprawy (ss. 163-198) poruszył zagadnienia związane z ministerialnym posługiwaniem w Kościele. Przedstawił więc zagadnienie posługiwania duchownego (*ministry*), ze szczególnym

uwzględnieniem jego form: pasterskiej troski i nadzoru *episkope* oraz związane z tym zagadnienie posługi Piotrowej Biskupa Rzymu. W ostatnim, piątym rozdziale (ss. 201-222) uwaga badawcza Autora skupiona została na rozważaniach na temat hermeneutyki dialogu katolicko-metodystycznego.

Reasumując prezentację treści niniejszej publikacji autorstwa ks. Przemysława Kantyki należy podkreślić, że Autor w sposób systematyczny podjął w niej badania nad eklezjologią metodystyczną oraz eklezjologicznymi zagadnieniami poruszonymi w dokumentach dialogu katolicko-metodystycznego. Słusznie zauważył, że dokumenty dialogu nie zawierają systematycznego wykładu eklezjologii. Do tej pory nie opracowano w nich także wszystkich zagadnień poruszanych w tradycyjnej eklezjologii katolickiej. Jako swoisty paradygmat dla swoich eklezjologicznych zgłębień ks. Kantyka obrał więc te zagadnienia nauczania o Kościele, które treściowo wyznaczyły dotychczas opublikowane raporty z prac wspólnej katolicko-metodystycznej komisji teologicznej.

Podjmując się oceny merytorycznej wartości rozprawy autorstwa ks. P. Kantyki podkreślić należy przede wszystkim jej aktualność. Autor z niezwykłą trafnością wybrał jako „przedmiot” swoich teologicznych zgłębień katolicko-metodystyczne uzgodnienia doktrynalne dotyczące szczegółowych kwestii eklezjologicznych. Zaznaczyć należy, że choć od ponad czterdziestu lat prowadzony jest katolicko-metodystyczny dialog doktrynalny i choć w jego wyniku wypracowano jak dotąd osiem raportów, to zarówno znajomość tegoż dialogu, jak również znajomość treści wspólnych uzgodnień jest znana jedynie w znikomym stopniu i to zarówno po stronie katolickiej, jak i po stronie metodystycznej. Dobrze się więc stało, że ks. Kantyka jako obszar badawczy wybrał dokumenty wypracowane w ramach tegoż właśnie dialogu.

Szczególną wartość publikacji autorstwa ks. Kantyki należy widzieć w tym, że stanowi ona dzieło na wskroś oryginalne. Jest pierwszym tego typu w literaturze światowej integralnym opracowaniem eklezjologii zaprezentowanej w dokumentach dialogu katolicko-metodystycznego, ubogaconym o istotne elementy eklezjologicznego nauczania metodyzmu. W ten sposób wypełniona została poważna luka nie tylko w polskim obszarze wydawniczym, ale także na forum światowym. Można więc bez cienia megalomanii powiedzieć, że prezentowana rozprawa ma wręcz egzemplaryczny charakter.

O wielkiej wartości rozprawy ks. P. Kantyki świadczy jej źródłowy charakter. Autor nie tylko przybliżył nam treści dokumentów wypracowanych w ramach katolicko-metodystycznego dialogu doktrynalnego, ale w sposób usystematyzowany i krytyczny je przeanalizował i teologicznie zgłębił. Dotyczy to zwłaszcza ich eklezjologicznych wątków. To pozwoliło mu na podjęcie próby integralnego ujęcia eklezjologicznego nauczania w kontekście ekumeniczno-dialogicznym. Co więcej, w trakcie prowadzonych analiz, a przede wszystkim w ostatnim rozdziale i w „Zakończeniu” rozprawy ks. Kantyka podjął bardzo rzetelną ocenę elemen-

tów eklezjologii wypracowanych w ramach katolicko-metodystycznego dialogu doktrynalnego, a także poszczególnych elementów eklezjologii metodystycznej. Autor nie bał się podejmować trudnych ocen. Często bywa tak, że ten, kto zgłębia ekumeniczne przesłanie, zwłaszcza wypracowane przez najwyższe gremia teologiczne, z wielkim lękiem i ostrożnością podejmuje ich krytyczną ocenę. Jako recenzent mogę z wielkim zadowoleniem stwierdzić, że w tym przypadku stało się inaczej. Ks. Kantyka mimo ogromnego respektu wobec dialogicznych ustaleń i wobec eklezjologicznego przesłania metodyzmu w sposób krytyczny i obiektywny starał się ocenić luki, jakie można zauważyć w eklezjologicznych ustaleniach katolicko-metodystycznych, pokazując równocześnie, jak należy je uzupełnić. Chwała mu za to!

Na wysoką ocenę zasługuje również formalna strona recenzowanej publikacji. To dysertacja bardzo solidnie skonstruowana strukturalnie i w taki sam sposób zrealizowana. Autor wykazał się niezwykłą precyzją i solidnością w opisywaniu źródeł. Także język, jakim się posługuje, przekazując tak bardzo istotne treści teologiczne, okazał się być jasny, logiczny i spójny, co oczywiście w sposób zdecydowany wpłynęło na jakość komunikacji z czytelnikiem.

Zygfryd Glaeser (Opole)